

Ƙapiya Sën Paulus Kevu Netu Luu Vu Kerisi-yi-alam Vu Timoti

¹ Sa Paulus sën Anutu ggooin sa raƙ bevong sa tu Kerisi Yesu yi sinarë in bë sa nanër rangah nabë Kerisi Yesu yoh vu bë gevong bemehönon demedo malaj-tumsën.

² Lob sa kevu ƙapiya sënë yök vu hong Timoti in sahëg neving hong nebë sën sa nalug hong. Hil Mehöböp Kerisi Yesu luho Ama Anutu degevang hir semusën nyëmasën vu hong bekwaj pesivin hong gedegevang bayom gëp revuh.

Hil Su Nid Namum In Bengö Nivesa

³ Sa ƙenug lo detu Anutu yi hur wirek medeneƙo yi raƙ, lom sa nesepa loƙ vahaj menehevong nebë saga ving, lob sa neseggi loƙ ayog menehango, rëƙ maƙ sa nehevong niröp. Lob sa najom raƙ in hong los kwag vesa vu yi in hong raƙ buk pin.

⁴ Sa kwag nevo sën gesu wirek lo, om sa nehevong rot buk gerangah bë sa galë hong gökin, loƙ mëm sëƙ kwag vesa jaƙ los dahis.

⁵ Lob sa kwag nevo bë ayom neya timu vu Anutu yönon, gaƙ su genetetuhin rë. In bum avëh Lois vong ving nyëmuğinsën, lob atam Ainike sepa loƙ vaha bevong ving, log seraƙ nim bë hong nebë saga gwëbeng ving.

⁶ Om sa bë nanër vu hong nabë: Sa hebë nemag raƙ hong wirek, loƙ mëm Anutu vo semusën vu

hong in bë gwevong yi huk. Om gegwee dok semusën saga beniwëek jak.

⁷ In Anutu su vong Anon Vabuung vu hil in bë hil agöneng in hil rë, gak vong vu hil in bë hil nid wëek bahëd geving mehönön, behil ngo gëgin hil nivesa.

⁸ Om su nim namum in hil Mehöböp begegöneng in sën genanër yi gagek rangah lo. Gesu nim namum in sën seyam nado loḵ karabus in yi mehö sa agi. Gak mëm gwëko niwëek vu Anutu bekwerë maggin jak Bengö Nivesa geving sa.

⁹ In Anutu ko hil yah vu yi beggooin hil rak in bë hil sepa dok ngaa niröp mu. Su vong nebë sënë rak sën hil nehevong ngaa nivesa lo rë, gak vong yoh vu yö kwa besemu hil nyëmasën, degwa rak Kerisi Yesu. In nër vorot loḵ buk sën yö nahën gesu tung yagek los dob rë lo bë rëḵ gevong nabë saga.

¹⁰ Rëḵ mëm gwëbeng Kerisi Yesu, mehö sën ko hil vër in hil ngaa nipaya nyëvewen lo, tök yam rangah ggovek ya betatekin gagek sënë lo degwa rangah vu hil. Log tatekin yam rangah bë: Nabë hil gevong geving Bengö Nivesa, og hil rëḵ medo malad-tumsën degwata los degwata, gak hil su rëḵ nadiik bemalad nama na verök yi rë.

¹¹ Lob tato sa bë sa natu yi sinarë bananër Bengö Nivesa sagi rangah getahu mehönön dok,

¹² om sën gwëbeng setök rak maggin. Rëḵ mu sa su nig nemum in rë, in sa narak mehö sën sayog neya timu vu yi lo ni, gesa narak ni bë yoh vu bë rëḵ gëgin ngaa sën tung loḵ yam sa nemaḡ lo nivesa rot, beberup dok buk sën hil bare mala lo.

¹³ Om gesepa dok gagek niröp sën senër tato vu hong wirek lo, los ayom na timu vu yi bahëm geving yi losho yi alam, in Kerisi yi mehö hong.

¹⁴ Yönon, Anutu tung ngaa nivesa anon sënë loḵ ya nemam in bē gwegin, om gwegin nivesa jaḵ Anon Vabuung sën nedo loḵ hil ayod lo yi niwëëk.

¹⁵ Log gerak ni vorot bē alam pin vu distrik Asia*, ving Pugelus luho Hermogenes, bedeneruu demij vu sa gesu denegga raḵ sa ggökin rē.

¹⁶ Rëḵ sa najom raḵ vu Anutu bē semu Onesiporus losho yi alam, in nevong besayog nivesa neraḵ yah beron ngahiseḵë. Su ni nemum in sën sa nado karabus agi rē,

¹⁷ gaḵ yam Rom lom sero sa niwëëk rot betoḵ vu sa.

¹⁸ Om Mehöböp kwa pesivin yi doḵ buk sën duk nom dob lo. Yönon, ngaa pin sën nevong ggöp Epesus wirek in doḵ vu sa lo, saga gerak ni venuh.

2

Genatu Yesu Kerisi Yi Hur-begö-yi Nivesa

¹ Om nalug-e! Gweḵo semusën sën Kerisi Yesu nevo vu hil nyëmasën lo in doḵ vu hong begebare niwëëk.

² Log gagek pin sën senër rangah vu mehönon ngahiseḵë meḡengo lo, og genanër vu alam nijvesa vahi sën su rëḵ dekeyëh ayem rē lo, in mēm na denanër na vu alam vahi geving.

³ Genatu Kerisi Yesu yi mehö-begö-yi nivesa ti meḡekwerë maggin los kwam vesa nabë sa.

⁴ In mehö-begö-yi og su yah nejom huk agga ngwë ving rē, gaḵ netahu yi loḵ begö mu, in bē mēm ala sën ḵo arë in bē nату yi mehö-begö-yi lo kwa vesa in yi.

⁵ Gekwam bo mehö sën nesorög in bē kesuu alam vahi lo rē! Nabë su sepa doḵ horek sën

denenër bë alam desepa dok medekesuu sir lo rë,
og su yoh vu bë rëk kesuu megeko madub rë.

⁶ Log mehö sën nevaroh nos loḵ huk anon
benevong huk böp in lo, rëk geḵo nos nyë namugin
mega.

⁷ Kwam bo sa gagek sënë nivesa rë, loḵ mëm
Mehöböḵ rëk tateḵin pin degwa vu hong megejak
ni.

⁸ Log kwam bo Yesu Kerisi sën yi degwa vu
Davit* lo, nabë diik, rëk kedi raḵ yah vu bedub yoh
vu sën sa nanër loḵ Bengö Nivesa lo.

⁹ Yiḵ sa nanër Bengö Nivesa sënë rangah, om sën
sa nekerë maggin raḵ agi. Yönon, deduu sa ahon
raḵ sëng nebë sën sa mehö nig paya ti, rëk mu su
deyoh vu bë denaduu Anutu yi gagek rë.

¹⁰ Om sën sa nig wëek menekerë maggin pin sën
netök vu sa lo, in bë sedok vu alam sën Anutu
ggooin sir raḵ bë denatu yi alam lo. In Kerisi Yesu
geḵo sir nah bedemedo geving Ama medemedo
nivesa rot los vunëḵ vunëḵ yaḡek yi degwata los
degwata.

¹¹ Gagek sënë og yönon:

Nabë hil dahun hil bayod na timu vu yi,
og yiḵ nebë sën hil adiik ving yi.

Om nabë hil gevong nabë saga yönon,
og hil rëk medo malad-tumsën geving yi ge-
ving.

¹² Log nabë hil kerë vanë bebare nidwëek,
og hil rëk natu alam los bengöd megegin ngaa
pin geving yi.

Gaḵ nabë hil nanër nabë hil dugin yi,
og rëk nanër nabë yi dugin hil geving nabë
saga.

- 13 Hil mehönön su nehevong yoh vu hil gagek rë, rëk Kerisi og yö nesepa loḵ yi gagek menevong yoh vu.
Gaḵ su yoh vu bë rëk pekwë yi besepa dok aggata ngwë rë.

Hur Sogek Arëj Neggëp Nivesa Raḵ Anutu Mala

14 Om gebër kwaj in gagek sagi, gegenanër niwëek vu sir nabë su dengis begö jaḵ gagek meris meris, in ngaa nebë saga og su nelok vu mehönön rë. Gaḵ nevong paya vu alam vahi sën vare denengo lo benevasap sir.

15 Gegwëp genatum in ngaa sën gevong bAnutu kwa vesa in hong lo. Gwevong huk nivesa begetateḵin Anutu yi gagek anon niröp in lob su nim namum in Anutu mala.

16 Gaḵ genajul in gagek meris meris sën su nesepa loḵ Anutu yi gagek rë lo, los gagek kwamasën sën anon nema lo, in ngaa nebë saga neli alam yah gedeneruu demij vu Anutu.

17 Gagek nebë sënë nevasap hil nebë sën pegges böp nevong behil vahad lu ngaa nediik lo. Lob Humenius luho Piletus delok ya ngaa sënë.

18 Luho devuu gagek anon ya gedenenër bë hil kedi raḵ yah ggovek ya, gaḵ hil su rëk kedi jaḵ vu bedub gökin nah rë. Lob dekepë alam vahi raḵ gagek tetuhinsën saga bedeggërin sir yah gedevuu Kerisi ya.

19 Rëk mu mudeng sën Anutu varah luḵ ya lo nare niwëek begagek neggëp raḵ bë, “Mehöböp yö raḵ yi alam nij.” Log gagek ngwë neggëp ving bë, “Alam pin sën denenër bë Mehöböp yi alam sir lo, og degevuü ngaa nipaya na gesu degevong!”

²⁰ Log loḵ mehö-los-bengö yi beggang, og gabum su goor los seriva yö meris nedo rë, gaḵ vahi og desemu raḵ kele los ngägek. In vahi og denevenah in nos böp yi, gevahi og denegga nos loḵ raḵ buk.

²¹ Om nabë mehöti gevuu ngaa nipaya sën sa nanër agi na, og yi rëḵ nabë gabum malangeri sën nos böp yi lo beyoh vu bë Mehöböḵ benah bemedo in rëḵ gevong huk nivesa vesa pin jaḵ.

²² Log gebeya in ngaa nipaya paya sën magëm los avö ayoj nevu nevu in lo, gaḵ gesepa doḵ ngaa niröp. Gwevong noh vu hong gägek sën genenër lo. Ahëm geving mehönon, geham los alam sën denejom raḵ ya vu Mehöböḵ los ayoj niröp lo medo jevuh ti.

²³ Genajul in alam sën denevengwëng raḵ gägek meris meris los kwamasën lo, in geraḵ ni bë ngaa nebë saga nevonḡ balam deneggök sir in gägek.

²⁴ In Mehöböḵ yi hur og su neggök alam in gägek rë, gaḵ nemala yes vu alam pin. Netateḵin gägek vu sir nivesa genejom yi ahon gesu nevo loḵ yah nipaya vu sir rë.

²⁵ Log bë mehö la demehoo yi gägek, og ne-tateḵin gägek degwa niröp vu sir los ahë yes, in Anutu maḵ rëḵ gevong bedegerin ayoj medejaḵ gägek anon ni nivesa.

²⁶ In Satan ḵo sir loḵ yi gegweeng in bë degevong noh vu kwa, rëḵ mu nabë denakah sir vër in, og mëm rëḵ kwaj bo ngaa niröp mu gökin.

3

Ngaa Nipaya Ngahiseḵë Rëḵ Berup Jaḵ Gëḵ Hus

¹ Sa bē gejak ni nabē dus jak in dob sēnē govek na, og buk nipaya rēk berup menatōk vu hil.

² Alam rēk kwaj bo sir mu, gemalaj sepa monē lu ngaa rot. Degeko sir jak nabē sir alam bōp gedegelē alam vahi nabē sir ngaa meris medenanēr gagek nipaya jak sir. Su rēk degebē nengaj vu amaj lu ataj hir gagek rē, log su rēk kwaj vesa in ngaa nivesa sēn alam denevong vu sir lo rē. Gesu rēk degönengin Anutu rē.

³ Su rēk ahēj geving naluj los amaj gataj lu ngaa rē, gesu rēk ahēj nakul rē. Rēk denanēr gagek kuungsēn jak mehōnon ngwē, log su rēk denajom sir ahon rē, gaḵ rēk desepa doḵ yō kwaj medegeko sir jak jak los ahēj sengēn. Berēk degelē ngaa nivesa pin nabē nipaya,

⁴ log rēk debo hir alam doḵ na alam nij paya nemaj. Rēk degevong ngaa jeggjin jeggjin gesu degönengin rē. Rēk degekuung nabē sir los bengōj, gesu rēk malaj sepa Anutu rē, gaḵ rēk malaj sepa ngaa pin sēn nesemu los nereyiiv navij lo.

⁵ Rēk dena soda los raro bavij nanēr nabē Anutuyi-alam sir, rēk mu ma gerēk denanēr nabē ngaa meris besu niwēek neggēp loḵ rē. Om ham su gwa jak alam nabē sēnē.

⁶ Log alam la nebē sēnē ving, og rēk denadēgek mededok na beggang in bē detetuhin avēh kwaj masēn bedesepa doḵ hir gagek. Avēh nebē sēnē og medo mekwaj nesero aggata sēn kevoh hir ngaa nipaya na lo, gemalaj anon in ngaa aggagga medenevuu rak rak.

⁷ Denevong in bē dejak gagek degwa ni, rēk su deyoh vu bē denatōk jak gagek anon sēnē rē.

⁸ Alam nebē sēnē denevong ayej vu gagek anon

nebë sën alam-yuj-töksën luu devong ayej vu Moses yi gagek wirek lo, Yanes luho Yabres. Alam nebë sënë og kwaj nesepa lok ngaa nipaya mu, gesu denevong ving Anutu yōnon rē.

⁹ Rēk mu hir ngaa sënë su rēk na mebōpata jak rē, gak rēk alam pin dejak ni nabë ngaa kwamasën nebë sën Yanes luho Yabres hir ngaa wirek lo.

Genajom Anutu Yi Gagek Ahon

¹⁰ Gak hongek genesepa sa wirek, om gerak gagek sën sa nanër vu mehōnon lo ni vorot, gegerak ngaa pin sën sa nehevong lo ni ving. Gerak huk sën sa bë gevong banon jak lo ni, gegerak ni bë sayog neya timu vu Anutu yōnon. Gerak ni bë sa su ahëg sengen nerak pevis rē, gak sahëg neving alam pin besa nekerë maggin los kwag vesa.

¹¹ Gerak ngaa nipaya sën alam dedeginengin rak sa lo, los vanë sën tōk vu sa ggëp Antiok los Ikonium geLustra lo ni. Yōnon, gerak ngaa maggin pin sën sa nekerë lo ni bë netōk vu sa, rēk mu Mehōbōp nevo sa vër in ngaa pin saga.

¹² Yōnon, gerak ni bë alam pin sën denesepa lok Kerisi Yesu bedenevongin bë degevong noh vu yi gagek lo, og rēk denatōk vu vanë.

¹³ Rēk mu alam nij paya los alam gagek kuungsën saga rēk detetuhin alam vahi. Log yō rēk detetuhin sir geving, lob mēm rēk nij paya jak na verōk yi rot.

¹⁴ Rēk mu hong, og gesepa dok gagek sën detahu hong lok begerak ni vorot bë gagek anon lo. Om kwam bo alam sën denetahu hong lo,

¹⁵ log kwam bo nah Anutu-yi-ḱapiya vabuung, sën wirek ngo genahën hurmahen gegerak ni rot beberup gwëbeng agi. ḱapiya sënë yoh vu bë bo kwa vu hong megejak sënë ni nabë: Bë ayom na timu vu Kerisi Yesu og mëm rëḱ geḱo hong nah vu Anutu begemedo nivesa geving yi.

¹⁶ Gagek pin sën neggëp loḱ Anutu-yi-ḱapiya lo, og Anutu yô nër vu yi alam bedekëvu yam rangah beyoh vu bë doḱ vu hil. Gagek sagi nevo kwa vu hil, genetato hil ngaa nipaya rangah vu hil, log neggërin hil yah benetato aggata niröp vu hil,

¹⁷ in bë hil sën Anutu-yi-alam hil lo anoh vu rot bemedo in hil gevong huk nivesa vesa pin niröp.

4

Getateḱin Anutu Yi Gagek Anon Niröp

¹ Kerisi Yesu rëḱ gengo alam-malaj-vesa los alam-diiksën hir gagek, om sa nanër niwëëk vu hong gëp Anutu mala, gegëp Kerisi Yesu sën rëḱ duk nom dob menatu ala lo mala nabë:

² Genanër yi gagek rangah! Nabë alam degebë nengaj vu, ma nij dëlin, og ggovek gehongëḱ pasang genanër jak buk pin, in gwelu ayoj medegërin sir. Genanër hir ngaa nipaya rangah vu sir. Gegwejiin sir nabë desepa doḱ aggata nivesa. Su nim tebö jak, gaḱ genajom hong ahon megetahu sir nivesa.

³ In nahub rë og maḱ su rëḱ degebë nengaj vu gagek anon rë. Gaḱ rëḱ ahëj geving gagek mewis mewis begetup deserög in nabë degebë nengaj vu tatovaha agga ti ti lo in degevong bahëj nivesa.

⁴ Lob rëk degemir nengaj vu gagek anon, gedegerin sir nah vu keriiing los gagek kuungsën.

⁵ Rëk mu hong, og gwegin hong nivesa begesepa dok ngaa niröp mu. Gebare niwëek megweko vanë. Gegemedo megenanër Bengö Nivesa rangah nabë sinarë lo, lob gesemu hong huk pin megwero, gesu nim tebö in.

Paulus Vongin Semu Yi Huk Begovek Na

⁶ In sa, og yik vong bë sa nig køk keseh nebë sën denekeseh wain tu seriveng vu Anutu lo. Yönon, sa buk ggovek ya bedus rak bë sa nadiik.

⁷ Sa nasis begö nivesa rak buk, lob ggovek ya. Gesa nig wëek mesa neserög rot, om sëk sewah na. Sayog neya timu vu Yesu rot menado.

⁸ Lob sa madub nivesa sën tato nabë sa mehö yohvu lo neggëp, om Mehöböp rëk bo vu sa dok buk sën hil bare mala lo in yik rëk gengo mehönon hir gagek meseggi niröp. Su rëk gevong vu sengo timu rë, gak rëk gevong vu alam pin sën kwaj nevo bedenevongin bë duk nom lo.

Gagek Hus

⁹ Nabë geyoh vu bë genam vu sa, og su genaköpek, gak genam pevis.

¹⁰ In Demas ahë neving ngaa-dob-yi bevuu sa ya geya Tesalonika, log Kreskens ya distrik Galata, geTitus ya distrik Dalmatia.

¹¹ Gak yik Lukas yö timu nahën nedo ving sa. Om gweko Markus sepa bemelu nam, in mehö nivesa beyoh vu bë dok vu sa balu gevong huk dok ti.

¹² Gak Tukikus, og sa hevong ya Epesus.

¹³ Bë genam, og gweko tob-ayöong-yi sën sa hebë meneggëp Karpus ben vu Troas lo, los kapiya sën neggëp ving lo, megenam. Gesu kwam birek in sipsip navi sën hil nekevu gagek rak lo, gak gweko nam geving.

¹⁴ Gak Aleksander sën mehö nesemu dëg lu ngaa rak kopa lo, og mëm nevong paya vu sa rot, om Anutu rëk bo dok nah nyëvewen vu yi noh vu ngaa sën nevong lo.

¹⁵ Om ngo gwegin hong nivesa vu yi geving, in nesis begö rak he gagek benemehoo he rot.

¹⁶ Log sën sa nare gagek nyëdahis lo, og mehöti su nare ving sa menelok vu sa rë. Gak alam pin deveya in sa, rëk yik ggovek gesa najom rak vu Anutu bë su bo dok nah vu sir.

¹⁷ Rëk mu Mehöböp nedo ving sa bevo niwëek vu sa in bë mëm Bengö Nivesa berup niröp gëp savig begëp rangah vu alam dahis medegengo, lob Anutu vo sa vër in reggu bemën saga avi.

¹⁸ Lob Mehöböp rëk geko sa vër in ngaa nipaya pin sën nabë degevong vu sa lo, gegek sa na yi nyëg nivesa vu yagek. Om hil gako arë jak na vavunë degwata los degwata. Yönon.

¹⁹ Log genanër sayeg vu Priska luho regga Akwila losho Onesiporus yi alam nabë sa kwag nevo sir.

²⁰ Erastus nedo Korint, log Tropimus og niraq, lob sa hebë meneggëp Miletus.

²¹ Nabë genam, og genam pevis dok buk nivesa sën ayöong yö nahën agi. Ebulus luho Pudens geLinus luho Klaudia belosho hil arid lo pin denër bë kwaj nevo hong.

²² Mehöböp medo doḡ ayom, log Anutu gevong semusën vu ham.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3